

Η διδασκαλία των Πατέρων για τη θέση της Γυναίκας στην Εκκλησία

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η θέση της γυναίκας στο Χριστιανισμό πολλές φορές έχει προκαλέσει πολλές συζητήσεις με ποικίλες αντιδράσεις. Πολλοί είναι εκείνοι που ως συντηρητικοί τονίζουν ότι η θέση της γυναίκας πρέπει να είναι περιορισμένη έως ανύπαρκτη, ενώ άλλοι πιστεύουν ότι πρέπει να έχει έναν πιο ενεργητικό ρόλο. Οι συζητήσεις μεταξύ των θιασωτών των δύο αυτών διαφορετικών απόψεων για το ρόλο της γυναίκας πολλές φορές καταλήγουν σε έντονες διαφωνίες, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που φτάνουν σε σημείο αλληλοκατηγοριών και αναθεμάτων.

Η άποψη που έχει ο κάθε χριστιανός, εάν στηρίζεται σε ορθά επιχειρήματα είναι σεβαστή ή οφείλει να είναι σεβαστή για τον άλλο συνομιλητή του έστω και σε κάποιο βαθμό. Σε αυτήν την εισήγηση θα αποφύγουμε να εκφράσουμε την προσωπική άποψη για το θέμα αυτό, αλλά θα αφήσουμε τα πατερικά κείμενα έως και του 5^{ου} αιώνα να μιλήσουν για τη θέση της γυναίκας. Άλλωστε στην Ορθοδοξία πάντα ο δρόμος που πρέπει να ιχνηλατούμε τη θεολογική μας σκέψη οφείλει να βασίζεται στην Αγία Γραφή, στα κείμενα των Πατέρων και των Συνόδων -Τοπικών και Οικουμενικών-και στην Παράδοση της Εκκλησίας μας.

1. Η θέση της Γυναίκας από την Παλαιά στην Καινή Διαθήκη.

Ο Θεός στην Παλιά Διαθήκη έπλασε τη γυναίκα ως «βοηθό»[1] του άνδρα, ισάξια με εκείνον με σκοπό και οι δύο μαζί να πετύχουν το «καθ' ομοίωσιν», δηλαδή τη θέωση. Η πορεία προς το «καθ'ομοίωσιν» διακόπτεται εξαιτίας της παρακοής των Πρωτοπλάστων απέναντι στην εντολή του Θεού: «και ένετείλατο Κύριος ο Θεός Αδάμ από παντός ξύλου του εν τω παραδείσιο φαγή, από του ξύλου του γινώσκειν καλόν και πονηρόν, ου φάγεσθε απ' αυτού»[2]. Η παραβίαση του θείου λόγου έφερε τον πνευματικό θάνατο των ανθρώπων, δηλαδή την απομάκρυνσή τους από το Θεό.

Ο τελευταίος επιλέγει νέους τρόπους θεραπείας για το αγαπημένο του δημιουργήμα. Ένας από αυτούς είναι και η υπαγωγή της γυναίκας στον άνδρα με σκοπό την εσχατολογική πραγμάτωση της βασιλείας του Θεού μέσα σε έναν ανακαινισμένο κόσμο, καθαρό από κάθε ρύπο αμαρτίας[3]. Η γυναίκα υπάγεται[4] στον άνδρα όχι ως δούλος αλλά ως βοηθός του. Αυτό αναλύεται με απλό και γλαφυρό τρόπο από τον Ιωάννη το Χρυσόστομο: «Κατά πάντα (η γυναίκα) τω ανθρώπω (τω Αδάμ) όμοιον, δυνάμενον, εν τοις καιροίς αυτώ και τοις αναγκαίοις την ζωήν τα της βοηθείας εισφέρει»[5]. Την παραπάνω άποψη υπογραμμίζει και ο καθηγητής Πατρώνος «η γυναίκα είναι «βοηθός» του άνδρα με μια έννοια σωτηριολογική»[6]. Οφείλει, λοιπόν, η γυναίκα να είναι βοηθός, συμπαραστάτης και συμπορευτής του άνδρα στη δύσκολη πορεία για τελείωση και ένωση με τον Θεό. Για το λόγο αυτό χαρακτηριστικά ο Παύλος λέει «Ἡγίασται ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνή ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί»[7]. Δηλαδή η γυναίκα γίνεται «βοηθός» σωτηρίας για τον άνδρα και ο άνδρας, παράλληλα, γίνεται «βοηθός» σωτηρίας για την γυναίκα.

Δυστυχώς η κοινωνία των ανθρώπων στην Παλαιά Διαθήκη δεν απέδωσε στη γυναίκα την ισοτιμία που της δόθηκε από το Θεό απέναντι στον άνδρα[8]. Τόσο από πλευράς κοινωνικών όσο και θρησκευτικών δικαιωμάτων η θέση της βρισκόταν στο περιθώριο, ως άνθρωπος δεύτερης κατηγορίας, ως ανίερη[9]. Φυσικά, επειδή σε κάθε κανόνα υπάρχουν και οι εξαιρέσεις, έτσι μέσα από τα κείμενα της ΠΔ εμφανίζονται γυναίκες που είχαν εξέχουσα θέση μέσα στο κοινωνικό και θρησκευτικό πεδίο, αποδεικνύοντας περίτρανα ότι η χάρη του Θεού δεν κάνει διακρίσεις σε άνδρες και γυναίκες. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις προφήτιδων αλλά και κριτών ακόμη γυναικών, όπως η Μαριάμ, η Δεββώρα[10], η Ολδά και η Ιαήλ[11]. Επίσης, όλοι θυμούνται τη σπουδαία θέση που είχαν ή που απέκτησαν στην κοινωνία του Ισραήλ της ΠΔ., γυναίκες όπως η Σάρρα, η Ρεβέκκα, η Ραχήλ, η Δεββώρα, η Ρούθ, η Εσθήρ και πολλές ακόμα άλλες. Μέσω των γυναικών αυτών ο Θεός έδειξε αυτό που θα έλεγε αιώνες ο ίδιος στη διδασκαλία, ότι για εκείνον «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θήλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστὲ καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι»[12].

Στη Σοφία Σειράχ σημειώνεται ότι η καλή γυναίκα αποτελεί δώρο για τον άνδρα της και δίδεται από το Θεό, σε όποιον τηρεί τις εντολές του[13]. Ενώ στις Παροιμίες σημειώνεται ότι «Ευτυχής είναι ο άνδρας εκείνος, ο οποίος έχει αγαθήν γυναίκα. Ο αριθμός των ετών της ζωής του θα είναι διπλάσιος. Γυναίκα ευγενούς χαρακτήρος και σθεναρή ευφραίνει τον άνδρα της, τα δέ έτη της ζωής του θα τα

γεμίση με ειρήνην. Γυναίκα αγαθή είναι αγαθόν δώρον, που προσφέρεται από τον Κύριον εις εκείνους οι οποίοι τον φοβούνται. Του πλούσιου και του πτωχού η καρδιά είναι χαρούμενη, και εις κάθε περίστασιν το πρόσωπόν των είναι ιλαρόν, εάν έχουν ενάρετον σύζυγον»[14].

[Συνεχίζεται]

[1] Γεν. 2, 20.

[2] Γεν. 2, 16-17.

[3] Ιωάννου Χρυσοστόμου, *Περί του τας κανονικάς μη συνοικείν ανδράσι* 9, PG 47, 594.

[4] Το ρήμα «υποτάσσομαι» αναφερόμενο σε γυναίκες, ίσως ξινίζει κάπως στα αυτιά πολλών ανθρώπων. Μα υποταγή δεν σημαίνει τυφλή υπακοή. Και δεν είναι υποχρέωση της γυναίκας αποκλειστικά το να υποτάσσεται. Ο ίδιος ο απόστολος Παύλος λέει στους χριστιανούς ότι πρέπει να είναι «υποτασσόμενοι αλλήλοις εν φόβω Χριστού.» (Προς Εφεσίους 5, 21). Δηλαδή όχι μόνο οι γυναίκες οφείλουν υποταγή στους άνδρες, αλλά και οι άνδρες στις γυναίκες! Επιπλέον, είμαστε βέβαιοι πως πολλοί δεν γνωρίζατε ότι σύμφωνα με την Αγία Γραφή, η γυναίκα είναι το «αφεντικό» του σώματος του άντρα της: «Η γυνή τού ιδίου σώματος ουκ εξουσιάζει, αλλ ο ανήρ' ομοίως δε και ο ανήρ τού ιδίου σώματος ουκ εξουσιάζει, αλλ η γυνή (Α Κορ. 7, 4)».

[5] Ιωάννου Χρυσοστόμου, *Εις Γένεσιν*, Ομ. 15, PG 53, 122Α.

[6] Γ. Πατρώνου, *Ο γάμος στη θεολογία και στη ζωή*, Αθήναι 1981, σ. 27. Πρβλ. Π. Τρεμπέλα, *Δογματική Γ΄*, εκδ. ο Σωτήρ, Αθήναι 1981, σ. 324.

[7] Α΄ Κορ. 7: 14.

[8] Εξ. 20,17. 21,5. Αριθμ. 27, 1-11, Δευτ. 21, 22. 16, 16. Λευτ. 21, 1-5.

[9] Αριθμ. 27, 1-11, Δευτ. 21, 22. 16, 16. Λευτ. 21, 1-5.

[10] Η Δεββώρα καλείται μητέρα του Ισραήλ.

[11] Εξ. 15,20 κ.ε. Κρ. 4,4-5,25 & 31. Δ΄ Βασ. 22, 14-20.

[12] Γαλ. 3, 28-29.

[13] **«Γυναίκα κοσμημένη με ηθικά χαρίσματα γίνεται αφορμή και αιτία δόξης διά τον σύζυγόν της.** Εξ αντιθέτου η γυναίκα η οποία μισεί και

αποστρέφεται την δικαιοσύνην και την αρετήν, γίνεται αιτία και εστία καταφρονήσεως και εξευτελισμού διά τον άνδρα της.», Σοφία Σειρά, 11, 16.

[14] Αυτόθι, 26, 1-4.